

President Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Bestuursstaf

Locatie
Plein 4
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

www.defensie.nl

Onze referentie

BS2022008360

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Datum 26 april 2022
Betreft Reactie conceptrapport Verantwoordingsonderzoek 2021

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het Verantwoordingsonderzoek 2021. Defensie gaat een nieuwe fase in waarin veel verbeteringen al zijn opgestart. De onderzoeken van de Rekenkamer zijn daarin een gewaardeerde bijdrage. In deze kabinetsperiode wordt daar op voortgebouwd.

De Rekenkamer schetst twee conclusies die ik herken en erken. U constateert hardnekkige problemen in de bedrijfsvoering en benoemt dat meer geld ook vraagt om keuzes. Defensie houdt bij het formuleren van maatregelen oog voor aspecten als eenvoud in de bedrijfsvoering en verminderen van regeldruk. In de Defensienota 2022 zal Defensie haar beleidsvoornemens aankondigen die ook raken aan de door u onderzochte dossiers. Ik neem de meeste van uw aanbevelingen over.

Mede namens de staatssecretaris behandel ik in deze reactie de door u onderzochte onderwerpen.

Inkoopbeheer

Defensie houdt de interne controle binnen de inkooppunten tegen het licht en verbetert deze waar nodig, in lijn met de aanbeveling van de Rekenkamer en Auditdienst Rijk (ADR).

De ADR en de Rekenkamer oordelen verschillend over de rechtmatigheid van inkoopdossiers. Defensie herkent zich niet geheel in de oordeelsvorming van uw Rekenkamer over de rechtmatigheid van inkoop en aanbesteden in de verantwoordingsonderzoeken voor HX en HK. Ik merk in het bijzonder op dat de Rekenkamer de onder de civiele aanbestedingsregelgeving (Aanbestedingswet) gevormde jurisprudentie onverkort toepast op aanbestedingen onder de Aanbestedingswet op Defensie en Veiligheidsgebied (ADV). De ADV en de daaraan ten grondslag liggende Europese Richtlijn 2009/81 zijn vastgesteld om beter aan te sluiten op de specifieke behoeften en kenmerken van de markt voor militair of gevoelig materieel en/of diensten. Bij het vooralsnog ontbreken van specifieke jurisprudentie daarover, is het de vraag of de interpretatie van de Rekenkamer bij het aanbesteden van militair of gevoelig materieel en/of diensten ook onverkort door de rechter wordt gevolgd, bijvoorbeeld ten aanzien van de ruimte die de ADV

biedt voor uitzonderingen of uitzonderingsprocedures zoals inkopen via het inkoopagentschap van de NAVO.

Bestuursstaf

Datum
26 april 2022

Onze referentie
BS2022008360

Munitiebeheer

Op het gebied van munitie- en materieelbeheer zijn het afgelopen jaar door Defensie veel verbeteringen in gang gezet. Het aanvullende onderzoek van de Rekenkamer heeft enkele oorzaken van de onvolkomenheid verduidelijkt, Defensie heeft hier opvolging aan gegeven. De aanbeveling om één eindverantwoordelijke te benoemen voor verbeteracties van het gehele munitiedomein is door Defensie ingevuld conform het besturingsmodel, zoals ook in mijn bestuurlijke reactie van vorig jaar aangegeven. Om dat te versterken is een driehoeksoverleg onder voorzitterschap van CDS opgestart met de verantwoordelijken voor beleid, uitvoering en aansturing van uitvoering. Voor het toezicht op functioneren van beheersmaatregelen versterken we de interne beheersing en de uitvoering binnen de staande organisatie. Defensie blijft invulling geven aan de aanbevelingen aangaande personeel, administratieve last en grijze voorraad.

Vastgoedbeheer

Defensie staat voor een grote opgave met betrekking tot het vastgoed. Het Defensiepersoneel werkt nog vaak in gebouwen die onvoldoende de operationele inzetbaarheid van de krijgsmacht ondersteunen en in slechte staat zijn. In 2021 is een interne verkenning naar het concentreren, het verduurzamen en het vernieuwen (CVV) van vastgoed gestart, mede om de vastgoedportefeuille en het beschikbare budget in balans te brengen. Ik deel uw constatering dat deze opgave veel tijd, geld en inspanningen vergt. Tevens is het vastgoedbeheer aangepast in opzet en bestaan. De werking wordt met name zichtbaar bij de implementatie van het nieuwe strategische vastgoedplan, dat naar verwachting in 2022 aan de TK wordt aangeboden en dat vervolgens de komende jaren zijn beslag krijgt. Integraal inzicht in de staat van het vastgoed is mogelijk met interim-systemen. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft een volwaardig onderhoudsmanagementsysteem (OMS) aanbesteed en de implementatie daarvan biedt sneller en efficiënter inzicht.

Aandachtspunten

Verplichtingenbeheer

Defensie geeft invulling aan de regie op verbetering van het verplichtingenbeheer. In afstemming met de control- en inkoopketen wordt een handreiking verplichtingen opgesteld en worden werkinstructies geactualiseerd. Defensie neemt daarnaast maatregelen om overschrijdingen van verplichtingenbudgetten te voorkomen.

Subsidieverlening- en vaststelling

De aanbevelingen zijn reeds onderdeel van het reguliere proces. Verbetering en verzakelijking zijn inherent onderdeel van onze werkwijze en komen terug in de periodieke evaluaties. Hierbij merken we op dat de ADR in haar controle naar rechtmatigheid van subsidies geen bijzonderheden heeft aangetroffen. Daarmee herkennen wij ons niet geheel in de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van subsidies door de Rekenkamer.

Inzetbaarheidsrapportage/ Beleidsresultaten

Het verheugt mij dat de Rekenkamer verbeteringen herkent en erkent. Ik ben van mening dat Defensie met het verbeterde rapportageproces open en transparant is

over de staat van de krijgsmacht. Tevens is informatie herleidbaar. Dit neemt niet weg dat we de aandacht voor verdere verbetering van het rapportageproces continueren. De aanbeveling over verbetering van de kwaliteit van de broninformatie past binnen het lopende project en neem ik ter harte. Het eenduidiger relateren van capaciteiten en eenheden uit de herziene opdrachtenmatrix aan de hoofdtaken van Defensie past in ons streven naar meer transparantie.

Bestuursstaf

Datum
26 april 2022

Onze referentie
BS2022008360

I&V-diensten

De diensten zullen in de nabije toekomst gefaseerd versterkt worden. De door u genoemde uitvoeringstoets, waarbij ook de toezichthouders zijn betrokken, wordt toegepast op het concept wetsvoorstel tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma. De invoering van de tijdelijke wet heeft spoed, maar dit mag niet ten koste gaan van het zorgvuldig in kaart brengen van de uitvoeringseffecten.

Tot slot

Net als de Rekenkamer erkent, betreffen deze onderwerpen veelal langdurige trajecten die pas over jaren volledig zijn afgerond. Ik blijf graag met u in gesprek over de invulling van de rol van de Rekenkamer tijdens dit proces.

Minister van Defensie

Drs. K.H. Ollongren